

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

O nedeljenem uradovanju

V zagrebškem »Glasniku železnih činovnikov« je objavil R. Markuš pod tem naslovom članek, ki vsebuje nekatere prav zanimive podatke. Ker je vprašanje enkratnega uradovanja zlasti zdaj na pomlad in pred poletjem še posebe aktualno, objavljamo v izvlečku nekatere člankarjeve misli. —

Vprašanje delavnega časa je od nekdaj zanimalo vsakogar, ki je bil prisiljen, da živi od svojega dela. Medtem ko se je prej po večini razpravljalo vprašanje, koliko časa trajaj služba na dan, se zdaj, potem ko je bil dosežen osem-oz. sedemurni delavnik, največ razpravlja vprašanje neprekinjenega uradovanja v enkratni frekvenci oz. prekinjenega dela, to je v dveh ali več frekvencah. Strokovni tisk je ponovno poudarjal razloge, ki govorijo za enkratno uradovanje, isto vprašanje je pa na isti način obravnaval tudi dnevni tisk, ko se je pri samoupravnih in drugih uradih uvajalo deljeno uradovanje. Po raznih jalovih uspehih so te poskuse opustili — in danes se o tem govori še več.

Iz članka izhaja, da se je to vprašanje pri zagrebški železniški direkciji neštetokrat reševalo na različne načine. Prva odločba glede delavnega časa je bila izdana konec leta 1918., po kateri naj fizični delavci delajo 48 ur na teden, duševni pa 36 ur. Nadure naj se plačujejo 25—50% višje. Za duševne delavce je bilo določeno enkratno uradovanje. Po približno 8 letih se je uvedlo deljeno uradovanje in sicer 41 ur na teden. To dvakratno uradovanje je trajalo do maja 1932. Med tem časom se je urnik sedemkrat spremenil. Leta 1932. je bilo uvedeno enkratno uradovanje. Leta 1934. se je nekaj časa delalo v enkratni frekvenci, od septembra dalje pa spet dvakrat na dan. — Enako so se menjavale odločbe o ureditvi delavnega časa isevda tudi pri drugih oblastvih in v drugih resortih.

Kakšno važnost polagajo na določevanje uradovanja v uradih, je razvidno iz tega, da je za to potrebna odločba ministrskega sveta. Odločuje se pa vselej za vse resorte enako, pri čemer se navajajo kot razlogi »krajevne razmere, priroda posla in v posebnih zakonih določeni predpisi« pa tudi »velika vročina«. Vendar niso bili doslej še nikoli in nikjer podani točni razlogi za spremembe glede uradovanja, niti zakaj se je uvedlo enkratno uradovanje oz. zakaj se je vrnilo k deljenemu.

Vsekakor je nedeljeno, enkratno uradovanje za službo iz raznih razlogov koristnejše. Vsak uslužbenec ob prihodu oz. odhodu izgubi nekaj časa. Ob dvakratnem uradovanju je ta izguba dvojna, s čemer se za toliko skrajša delavni čas. Tudi kakovost in količina duševnega dela je pri neprekinjenem uradovanju boljša, ker tak posel zahteva nepretrgano delo, medtem ko prekinitve zahteva vnovično koncentracijo misli itd. Ob enkratni frekvenci morejo vestnejši uslužbenci prostovoljno delati tudi popoldne, ko jih ne ovirajo stranke in ko zato laže in v miru rešijo zaostanke. Pri enkratnem uradovanju je zlasti pozimi za državo finančni efekt ugodnejši. Če se ne oziramo na izgubljeno delavno silo pri deljenem uradovanju in na izgubo delavnega časa zaradi vročine, ki v raznih delih države poleti onemogočuje popoldansko uspešno uradovanje, ni mogoče prezreti velikih izdatkov za kurivo in razsvetljavo. Ti stroški znašajo pozimi velike vsote, ki bi mogle uspešneje kot kakršnikoli drugi razlogi govoriti za primernost in prednost nedeljenega uradovanja.

Za uslužbenca je enkratno uradovanje ugodnejše, ker je čas med do-

poldanskim in popoldanskim uradovanjem zanje popolnoma izgubljen. Za tiste, ki stanujejo dlje iz središča mesta, kjer so navadno uradi, je ta izguba še večja, ker nimajo ob takem uradovanju od te opoldanske prekinitve prav nobene koristi ne zase ne za svojo družino. Tudi sicer so ugodnosti, katere nudj enkratno uradovanje, tako osebnega značaja, da jih je težko izčrpno in splošno veljavno naštet. Ob dvakratnem uradovanju na dan se uslužbenci ne morejo zadostno pečati s kulturnimi vprašanji in proučevanjem družabnega in strokovnega življenja, kar so z ozirom na svojo važno socialno funkcijo vsekakor dolžni, ker pač nimajo časa. Tudi ne smemo pozabiti, da nimajo pri dvakratni frekvenci niti časa dovolj za primerno vzgojo svojih otrok. Spričo teh navedenih slabih strani dvakratnega uradovanja je odveč govoriti o higijenskih potrebah in skrbi za zdravje in telesno vzgojo. Na sport ob taki zaposlitvi skoro ni misliti. K temu pridejo še veliki stroški za tramvaj oz. avtobus pri tistih zelo mnogoštevilnih uslužbencih, ki morajo zaradi stanovanjske dragine stanovati daleč od urada na periferiji. Vse to popolnoma naravno rodi stalno nezadovoljstvo med uslužbenci, kar se izraža tudi v poslovanju. Sicer pa tudi stalno delo pri umetni luči, v vročini, še bolj pa v nezadostno kurjenih prostorih pozimi telesno močno škoduje uslužbencem, da postajajo bolni, izostajajo iz službe in predčasno odhajajo v pokoj.

V prilog deljenega uradovanja navajajo okolnost, da je pri takem uradovanju delavni čas za eno oz. pol ure na dan daljši. Tudi navajajo, da se na ta način uslužbencem onemogoči, da bi mimo svojega uradnega posla opravljali še postranske posle v svojem prostem času, tudi je baje dvakratno uradovanje zato ugodnejše, ker so uslužbenci neprestano v uradu in na razpolago ob izrednih prilikah. Glede teh razlogov je treba povedati, da je opravljanje postranskih poslov itak urejeno z uradniškim zakonom, ki predpisuje posebno dovoljenje za to in da je podaljšanje delavnega časa le delno, ker ga gre mnogo v izgubo zaradi dvojnega prihajanja in odhajanja.

Iz navedenega sledi, da je nedeljeno uradovanje tako za službo, kakor zlasti za uslužbenca znatno ugodnejše, vendar se zdi, da morajo biti še neki drugi razlogi, da se zmerom iznova uvaja deljeno uradovanje. Bilo bi prav, če bi se ti razlogi javno navedli, da bi se mogla oceniti njihova upravičenost. S pomočjo statistike, praktičnih izkustev, mišljenj službo-dajalcev in zaposlenecv bi se moglo točno ugotoviti stanje in določiti dokončna rešitev. Po ti odločbi naj bi se uredilo uradovanje tako, da bi bili za varovani službeni interesi, hkrati pa da bi bili zadovoljni uslužbenci, kar je za uspešno uradovanje v mnogem važnejše od raznih materialnih nedostatkov. Tudi bi bilo treba pri tem načelno urediti vprašanje, kako naj se določi delavni čas za osrednje in podrejene urade, pri čemer naj bi se skušalo doseči popolno enakost za vse urade.

Na drugem kraju objavljamo vest, da je Poštna hranilnica za svoje urade že uvedla nedeljeno uradovanje od 1. maja dalje. Pričakovati bi bilo, da bodo ostala oblastva sledila. Še bolj iskreno bi pa želeli, da se enkratno, nedeljeno uradovanje uvede brez izjeme za vse resorte in za stalno, kakor je to bilo urejeno dolga leta pred vojno, pa tudi že v naši državi. S tem bi se izpolnila vsemu drž. uslužbenstvu stara, splošna želja.

Napredovanje iz IV/1 v III/2

Načelna odločba državnega sveta.

Zaradi nejasnosti zakonskega besedila in neenakosti pri razsojanju zadevnih sporov, je državni svet na svoji splošni seji dne 7. decembra 1934, št. 33.162/34 izdal glede tolmačenja 2. in 3. odst. § 49 u. z. načelno odločbo in jo utemeljil tako-le:

»Po 1. odst. § 49 u. z. ne more uradnik napredovati oz. biti imenovan v zvanje z višjo skupino, dokler v prejšnji nižji skupini ni efektivno odslužil in sicer: v IX. in X. po štiri, a v VIII., VII., VI., V. in IV. skupini druge stopnje po tri efektivna leta. Po tem uradnik do zaključno IV. skupine 2. stopnje ne more napredovati v višjo skupino v istem zvanju, niti biti imenovan v drugo zvanje z višjo skupino, če ni odslužil v prvem odstavku tega paragrafa določeno število službenih let. Odslužiti mora določeno število let, da more napredovati v višjo skupino v istem zvanju ali biti imenovan v višjo skupino drugega zvanja. Zakon torej predpisuje pri izbiranju za višje položaje v interesu službe neko postopnost v napredovanju, da bi na višja zvanja prihajali uradniki ne-le s strokovno usposobljenostjo, temveč tudi z večjim izkustvom v službi. Zakon predpisuje to postopnost tudi zato, da bi se onemogočili pretresljaji v razmerah državnih uslužbencev. V tem smislu je tudi razumeti določbo 2. in 3. odstavka § 48 istega zakona, ki predpisuje: da mora vsako ministrstvo voditi seznam uslužbencev po činu, določenem po predpisih tega zakona, in da ima vsak uslužbenec pravico pregledati seznam svoje stroke in zahtevati popravilo od pristojnega oblastva, če smatra, da mu čin ni pravilno določen.

To načelo je izvedeno tudi za napredovanje po skupinah, počenši od IV. skupine 1. stopnje navzgor. To zadosti jasno izhaja iz 2. odst. § 49 u. z., v katerem se glasi: »V zvanja, razporejena po skupinah od vštete IV/1. navzgor, more uradnik biti imenovan, če je v IV/2. skupini prebil 3 efektivna leta... Za nadaljnje napredovanje v istem zvanju je pogoj, da je prebil v vsaki predhodni nižji skupini tega zvanja najmanj štiri efektivna leta...« To pa je v zvezi s 3. odst. § 49 u. z., ki predpisuje: »Če je kakšno zvanje razporejeno v IV/1. in tudi v skupinah pod to skupino in nad njo, velja za napredovanje po skupinah do vštete IV/2. skupine določba prvega odstavka, za napredovanje po nadaljnjih skupinah pa odločba drugega odstavka.« V tem 3. odst. § 49, kakor je videti, se ne govori nič o napredovanju v istem zvanju, kakor se to govori v 2. odst. § 49, temveč samo o napredovanju, če je zvanje nad in pod IV/1. skupino, kar pomeni, da tudi za imenovanje po skupinah počenši s IV/1. velja neglede na zvanje poslednji stavek 2. odst. § 49: da se v predhodni nižji skupini mora prebiti najmanj štiri leta. Sicer bi, če bi se drugače vzelo, to je, da se tudi 3. odst. § 49 nanašala samo na napredovanje v istem zvanju, pomenilo to, da je zakon ponovil isto, kar je izrekel že v zadnjem stavku 2. odst. § 49, kar bi pa bilo odveč. Zato se mora po splošnih pravih o razlaganju zakonov smatrati, da je zakonodajalec vsako besedo in vsak stavek — a še tem prej celo določbo, kakršna je ta — izrekel z razlogom in utemeljeno, ne pa odveč, tako da se torej ta odločba nanaša na napredovanje v istem zvanju prav tako, kakor na napredovanje na razna zvanja. To tem bolj, ker bi pomenilo, če se ne bi tako vzelo, da uradniku nižjega zvanja v IV/2. (svetnik pri ministrstvu IV/2.) ni treba v takem primeru pre-

biti štiri leta v IV/1., a da jih mora prebiti uradnik višjega zvanja (višji svetnik v ministrstvu), ki je že v IV. skupini 1. stopnje. Taka izjema od spredaj postavljenega načela postopnosti v napredovanju bi se bila morala v zakonu izrečno poudariti, če bi se bilo to nameravalo.

Tako je treba smatrati tudi še zaradi tega, ker je zakon v 3. odstavku § 49 uporabil besedo: »napredovanje«, kar obsega takó napredovanje po skupinah v istem zvanju kakor tudi imenovanje na drugo zvanje z višjo skupino (§ 48). Da zakon pod to besedo razume oboje, se jasno vidi iz 2. odst. § 53 in 1. odst. § 54 istega zakona, ki določa: da se po sklepu disciplinskega sodišča ustavi napredovanje dotičnemu uslužbencu, oz. da se ob preiskavi zaradi zločinstva ali drugega onečašujočega dejanja zaustavi »napredovanje« po skupinah. Ker če bi se drugače razumelo, to je, da se nanaša to samo na napredovanja v istem zvanju, a ne tudi na napredovanje, kjer uradnik dobi višjo skupino v drugem zvanju, bi to pomenilo, da v navedenih primerih uradniku ni mogoče napredovanje na istem zvanju, da pa more napredovati, če je imenovan na drugo zvanje. To pa očitno ne more biti volja zakona, ki je nedvomno hotel, da se v navedenih primerih dotičnemu uradniku prepreči napredovanje sploh.

Edina izjema od postavljenega načela o postopnosti pri napredovanjih velja za uradnike, ki so v IV/2. prebili tri leta, in to v toliko, da morejo biti postavljeni na novo zvanje tudi, če isto ne pričinja s IV/1., temveč s katerokoli višjo pričetno skupino, toda z omejitvijo, da morejo priti samo v najnižjo skupino tega zvanja, razen v primeru, kadar imajo v starem zvanju že viš. skupino (2. st. odst. § 49).

To je pa izjema od navedenega splošnega načela in se zaradi tega mora tolmačiti najože, tako da jo je torej uporabljati samo v tem, izrečno z zakonom določenem primeru. Toda tudi tedaj morejo taki uradniki napredovati oz. biti imenovani na novo zvanje z višjo skupino samo če so, kakor že rečeno, prebili tri efektivna leta v IV/2. (razen če niso to zvanja iz 4. in 5. odst. § 49). Tudi v tem primeru izpolnjujejo pogoje za napredovanje v višjo skupino tega novega zvanja, če prebijejo tri efektivna leta v skupini, seštevi čas, prebit v ti skupini v starem in v novem zvanju (§ 65).

Potemtakem se predpisi 2. odst. § 49 nanašajo torej, oziraje se na 3. odst. § 49 istega zakona, takó na napredovanje po skupinah na istem zvanju, kakor tudi na imenovanje na drugem zvanju. Z drugimi besedami veljata oba odstavka tega paragrafa neglede na to, da-li se uradnik postavlja na novo zvanje ali napreduje v istem zvanju. Kadar se torej kak uradnik postavlja v zvanju, ki je razporejeno v IV. skupini 1. stopnje in v skupinah pod njo in nad to skupino, ne more dobiti višje skupine tega zvanja, dokler v predhodni skupini ni prebil določeno število službenih let, oz. ne more dobiti III/2. tega zvanja, dokler v IV. skupini 1. stopnje ni prebil štiri efektivna leta.

Iz navedenih razlogov je torej izdal državni svet dne 7. decembra 1934 v tem predmetu naslednjo načelno

o d l o č b o :

»Uradnik, ki v IV. skupini 1. stopnje ni prebil štiri efektivna leta, ne more z imenovanjem na drugo zvanje dobiti III. skupine 2. stopnje, ako III. skupina 2. stopnje ni najnižja skupina zvanja, na katero se postavlja.«

Državno računovodstvo

(Nadaljevanje.)

Državna pridobitna podjetja in ustanove, ki razpolagajo z obrtno glavnico nabavljajo material (potrošni material) sirovine in poluizdelke iz svoje obrtne glavnice, porabljeni (potrošeni) material pa nadomeste z ustreznimi računi, ki obremenjujejo proračunske partije in pozicije, namenjene za nabavo in uporabo materialnih potrebščin.

Nabavke materiala iz obrtne glavnice se morejo vršiti neodvisno od dnevni nadomestkov iz proračunskih kreditov, ali stanje materiala na koncu poslovnega leta ne sme prekoračiti skupno vrednost glavnice.

Drž. pridobitna podjetja in ustanove brez obrtne glavnice vrše vse svoje nabave v breme svojih budžetskih kreditov (§ 202.).

Za državna pridobitna podjetja, pri katerih prevladuje splošna korist in za ona, pri katerih prevladujejo individualni interesi, velja še vedno pravilnik za specialna računovodstva in blagajnice, objavljen v Službenih Novinah z dne 12. I. 1929, št. 10 oziroma pravilnik o delu sporednih računovodstev in blagajn z dne 31. XII. 1928, ki je objavljen v isti številki Službenih Novin. Določila obeh pravilnikov pa imajo seveda le toliko svojo pravno obveznost, kolikor niso spremenjena z novim zakonom o drž. računovodstvu iz leta 1934, ki bo stopil v veljavo 1. aprila 1936.

V. Državna imovina.

Državno imovino predstavljajo javna posestva, nepremičnine, premičnine, pravice in terjatve, ki pripadajo državi. Pri ugotavljanju čiste drž. imovine se je torej ozirati tudi na stvarne pravice in obveze, ki obremenjujejo drž. imovino (§ 203).

Državna imovina se deli:

- 1.) na javna posestva, ki služijo splošni uporabi,
- 2.) imovino državne uprave,
- 3.) imovino državnih pridobitnih podjetij in ustanov,
- 4.) imovino brez posebne opredelitve,
- 5.) imovino drž. fondov in zakladov (§ 204).

Ministri in bani morejo pravico do upravljanja drž. imovine prenesti na pomožne nakazovalce in upravitelje (§ 205). Stanje in vrednost drž. imovine se mora voditi v račun. knjigah po določenih zak. o drž. računovodstvu in navodilih, ki jih predpisuje finančni minister. Organ računovodstva, ki vodi po prejetih naredbah pristojnega upravitelja rač. knjige o drž. imovini, je odgovorni računodajnik drž. imovine. Uradniki pa, ki jim pristojni upravitelji poverijo upravljanje drž. imovinskih objektov, so odgovorni oskrbniki in kot taki pomožni organi nakazovalca — upravitelja in računodajnika (§ 206).

Vrednost javnih posestev, nepremičnin in premičnin, pridobljenih z nakupom ali režijskim delom, se mora izkazati v rač. knjigah po njihovi nabavi ali po proizvodni ceni. Podarjena ali obrabljena in zato manj uporabna javna posestva, nepremičnine, ali premičnine je izkazati po njihovi prometni vrednosti na podlagi komisijske ocene. Na isti način je izkazati tudi javna posestva, nepremičnine in premičnine, katerih nabavna ali proizvodna cena je nepoznana. Prenos javnih posestev, nepremičnin ali premičnin v upravo drugega oblastva, podjetja ali ustanove se vrši po vrednosti, po kateri so bile dotlej izkazane (§ 207).

Izdatki za vzdrževanje javnih posestev, nepremičnin in premičnin se vnašajo v budžet kot materialni izdatki in ne povečavajo njih vrednosti. Stvarno potrošeni investicijski izdatki se izkazujejo kot prirastek vrednosti drž. imovine (§ 208).

Drž. ustanove in uradi, ki niso pridobitnega značaja ne vrše odpisa glede amortizacije vrednosti svojih premoženjskih objektov, temveč zadolžujejo samo svoje odtujene ali zaradi neuporabljivosti uničene premoženjske objekte. Drž. pridobitna podjetja in ustanove naznačujejo z letnim odpisom zmanjšano vrednost svojih premoženjskih objektov (§ 209).

(Dalje prih.)

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

J. Jiggs:

Škotski plašč

»Jimmy« je dejala žena, »Nov plašč je nujno potreben.«

Nisem ji pustil, da bi bila izgovorila. Saj je šele pravkar dobila spomladanski plašč in zdaj naj bi ji menda kupil nov lahek svršnik za bližajoče se poletje.

»Kaj neki misliš«, sem zaklical in po starem preizkušenem receptu udaril parkrat z nogo ob tla, tako da je Mr. Smith, ki stanuje pod nami, poslal služkinjo in dal sporočiti, da me bo prijel za odpadli omet stropa in za škodo, ker bo bronasta svetiljka zdaj pa zdaj padla s stropa. — Nato sploh nič več do besede nisem prišel. — Tudi to je star preizkušen običaj v mojem zakonu — in na koncu večletka besed, ki je privrel ženi iz ust, sem ji padel okoli vratu, ji poljubljal roke in lica, prepleasal z njo vse stanovanje v nekaki mešanici charlestona in valčka, kar pijan od veselja, pretresen zaradi človekoljublja, ki ga sicer pri plemenu zakonskih žena pogrešaš, zakaj — jaz Jimmy Jiggs, jaz, naj si dam skrojiti nov plašč za svoje potrebe, čisto zase, za moje ramena, za moj hrbet in za mojo lastno osebo.

Dolgo je bilo treba premišljati. Žena je menila, škotsko blago, svetlorjave barve, rjasto rjave, rjavo križane, to bi bilo moderno, zadnja novost!

Bog sam ve, da nisem imel nič proti temu. Srce mi je bilo glasneje, samo če sem zagledal modne liste, krojaške salone ali lastnike brivnic, katere sem zmeraj sumničil, da so prav za prav moške manekenke. Najprej je bilo treba preskrbeti blago, nato pa poiskati krojača. Koga bi le neki povprašal za svet? Kakor zmerom v kočljivih zadevah, mi je prišel na pomoč slučaj. V nekem gledališkem listu sem bral, da je obleko operetnega tenorja Svana Wjörnsona izdelala trvdka Undercoat.

Svanija je oboževala moja prijateljica, o njem je sanjala tašča, zanj se je navduševala moja žena in se ga je bal kot hudega vraga moj tovariš Birtan, kjer je bil Svan hišni prijatelj. Tako sem lahko vsem ustregel. Šel sem k Undercoatu. Gospodar me je sprejel s podvojeno prijaznostjo, ko je izvedel, da sem »Jiggs« od lista Sunday-Weekend-Post. Vprašal me je, ali morda

ne pišem tudi modnih ocen in omenil, da moram to na vsak način storiti, če me bo on »oblekel«. Zakaj on je prav tako »pesnik, kot sem jaz, tako da sva tovariša in to nalaga dolžnosti: njemu, da spesni zame nov plašč, meni, da mu ga poštno obratno plačam in da s pomočjo časopisja javno potrdim, da je kakovost dela in blaga od daleč nad denarno protivrednostjo.

Meni ta primera ni bila čisto jasna, toda vem, da se mora upodabljajoči umetnik, pesnik, poet izživeti. — Pustil sem, da se je Mr. Undercoat izživel. Nič nisem dejal, samo vztrajal sem pri škotskem plašču z rjasto rjavimi križi na svetlorjavem dnu. Mr. Undercoat je najprej zmignil z rameni, nato je zmagoslavno vzkliknil: »Videli boste, kako znam ustvarjati tudi po vašem navdahnjenju!«

Prav res, to je tudi storil. Na cesti so gledali vsi ljudje za menoj, v steklih izlozob sem se ogledoval v svojem plašču, opazoval sem svojo podobo v oknih nadzemeljske in podzemeljske železnice, avtobusov in tramvajev. Obraz se mi je spremenil: sijal je od sreče, od notranje blaženosti. Tudi postava se mi je nekako spremenila, se je zdelo: videti sem bil majhen, čokat, v mojem škotskem plašču z globokimi rokavi, podloženimi rameni, s široko štrlečo obliko in sijajnim, z usnjem obrobjenim pasom.

Opozorila Mr. Undercoata in moje žene, naj vendar vselej pazim na ta čudoviti primer plašča, sem se držal z naravnost krčevito pazljivostjo. Stojalo za obleko v moji pisarni je potovalo z menoj po hiši in v strojni stavnicni uredništva sem nadziral lomljenje s plaščem pod pazduho. In čudno, rjasto rjavi križi na svetlorjavem dnu so ostali zmerom enako živo pisani. Služkinja se mu ni smela niti približati. Sam sem ga snažil, shranjeval in oblačil. Da bi šel v gledališče, se mi je zdelo popolnoma nemogoče. Skušal sem priti s plaščem na moj sedež pri orkestru, toda dali so mi na izbiro, da odložim plašč ali... Med nami povedano: prišlo je do velikega poloma in odstranili so me s policije, ker bi se sicer predstava ne bila mogla vršiti.

Med moje posle spadajo seveda tudi interviewi s poslanci. V sleherni sprejemnici sem prikorakal seveda obožovan z mojim plaščem. Ponudbe zavarovalnih agentov, naj dam dragoceno oblačilo zavarovati,

Naše zadruga v Mariboru

Zadružno življenje drž. uslužbenec je v Mariboru izredno živahno razvito in so zato tudi uspehi naših zadrug naravnost sijajni. Iz naslednjih poročil si je mogoče napraviti točno sliko o velikih in nadvse razveseljivih rezultatih dveh naših vzornih mariborskih zadrug.

Kreditna zadruga.

Kreditna zadruga drž. uslužbenec v Mariboru izkazuje v letu 1934. krassen napredek, kakor razvidimo iz poročil na njenem 6. rednem občnem zboru z dne 11. aprila.

Vloge so narastle od Din 660.121.— na Din 1.095.916.—, torej za 66%. Vlagatelj je bilo začetek leta 182, na koncu leta 264, najvišja vloga je znašala Din 132.212.—. Zadruga je vse leto izplačevala vsako vlogo takoj, zato je tudi uživala toliko zaupanja pri vlagateljih. Ponujali so ji vloge do 500 tisoč dinarjev, pa jih upravni odbor ni hotel sprejeti, ker bi tako velike vloge zahtevale preveliko likvidnih sredstev. Tudi vsako zaproseno posojilo je zadruga dovolila, če je bila dana zadostna garancija.

Ob začetku leta 1934. je bilo 496 članov z 1477 deleži v znesku 162.425 dinarjev, na koncu leta že 820 članov z 2158 deleži v znesku Din 246.760.—. Posojila so znašala 1. I. Din 1.116.752, 31. XII. pa Din 1.582.087.—, posojilojemalec je bilo 1. jan. 448, 31. dec. 646 in sicer je imelo posojila do 2000 Din 353 zadrugarjev, do 4000 Din 167, do 6000 Din 87 in do 8000 Din 39. Obrestna mera za posojila je znašala 6½% in ½% upravnih stroškov letno, za nevezane vloge pa plačuje zavod 4%, za vezane 5%. Zvezi nabavl. zadrug v Beogradu je dolgovala zadruga 31. dec. Din 296.157.—, rezervni fond je znašal Din 48.673.—, fond za dvomljive terjatve Din 21.923.—, čisti dobiček za leto 1934. Din 54.900.—. Denarni promet je narastel na Din 23.475.499.—, vsi režijski stroški so znašali 15.000 dinarjev. Da je zadruga ta veliki promet zmogla s tako malimi stroški, gre za sluga pred vsem gg. Karničniku in Juršiču, ki opravljata vsako dopoldne in popoldne v zadružni pisarni vse posle vestno in točno. Zato je povsem naravno prišel iz vrst zborovalcev samih predlog, naj jima odbor primerno zviša odškodnino.

Sodelovanje kreditne zadruge z nabavljalo je bilo kar najtesnejše. Zlasti se je predsednik dr. Jančič zahvalil predsedniku nabavljalne zadruge g. Reherju in gospodarju g. Filipiču za njujo pomoč v prvi polovici poslovnega leta, ko je šla kreditni zadrugi trda za gotovino. — Nadzorni odbor je pregledal mesečno vse račune in vsake tri mesece nenapovedano celotno poslovanje in je našel vse v najlepšem redu. Ker je število članov močno narastlo, je bilo število članov upravnega odbora povišano od 5 na 6. To novo mesto je dobil pri volitvah zastopnik železničarjev, ki jih je v zadruzi ena šestina. Daljšo debato je izzval predlog o uvedbi delegatskega sistema za občni zbor. Dosedanji način glasovanja nudi možnost, da slučajna večina odloča na občnih zborih po mili volji. Z 49 proti 12 glasovom so zborovalci sklenili, naj volji odslej vsakih 20 članov po 1 delegata in le-ti naj glasujejo na zborih. Podroben pravilnik bo predložil upravni odbor na posebnem izrednem občnem zboru.

V upravo so bili izvoljeni gg. dr. Kronvogel, Merčun in Sitar, v nadzorstvo g. Vrabl. Zadruga ima veliko gotovine, smela pa je doslej dajati posojila le do Din 8000.—. Odslej bo smela dovoljevati kredite do 30.000 dinarjev zlasti na hipoteke na prvem mestu in proti vrnitvi v 30 mesecih. Ker je po dosedanem pravilniku obvezno število deležev pri večjih kreditih neprimerljivo visoko, bo moral odslej zadrugar vplačati za vsakih 2000 dinarjev kredita en delež po 100 Din, največ 15 deležev. Glede najvišje vsote vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, so bili navzoči mnenja, naj upravni odbor sam v vsakem konkretnem primeru sklepa, ali sprejme večjo vlogo ali ne.

Pri kreditni in pri nabavljalni zadruzi je opaziti vedno večji dotok železniških uslužbenec. Ker imajo leti svoje finančno dobro podprte istovrstne zadruga, slišimo tozadevno pri ostalih drž. uslužbencih najrazličnejše komentarje.

drp.

Stanovanjska zadruga.

Zadruga za nabavo stanovanj drž. uslužbenec v Mariboru je imela svoj 7. redni občni zbor dne 30. marca t. l.

sem odklonil. To lahko storiš s kožuhom, toda pravi škotski plašč ostane pač škotski plašč.

Na uredništvo so pričela prihajati pisma. Iz ministrstev so pisali, naj me nikar ne pošiljajo več po informacije. Nihče ni mogel razumeti, zakaj. Samo jaz sem slutil. Kako naj bi si pač kak minister ali poslanec mogel privoščiti tako moderen škotski plašč? Gola zavist jih je gotovo popadla spriču mojega oblačila. Da, tako polagoma je vse kazalo, da postanem v teku poletja še krajevna znamenitost. Tovariši podlistkarji so pisali klafrske opazke o nekem znanem plaščarju, ljudje v javnih prevoznih sredstvih in parkih so me opazovali, kakor da sem medel znanega karikaturlista, ki je razen svojega splošno znane pisa Bonzoja ustvaril tudi smešno figuro, ki je izhajala vsak teden po enkrat v šaljih listih, in ki jo je bilo v vseh mogočih položajih videti s plaščem pod roko ali pa oblečeno z njim.

Kar naj se le smejo na skrivnem, zabavljajo, se krohotajo, pišejo podlistke in rišejo karikature — obdržal sem plašč, nihče mi ga ni ukradel in tovariši so zaslužili dosti, zelo dosti denarja. In nato še pripovedujejo o nekakšni posurovelosti človeštva, o trdoti srca? Dajte mi, spoštovani bralci, da vam povem nadaljnjo usodo mojega plašča. Če bi mogli videti mojo sliko v tem položaju, ki me je pripravil do tega, da vam to pišem, bi obžalovali mene in moje bele lase.

Dobil sem naročilo, naj grem na razstavo kemične industrije v Brightonu, da napišem daljše poročilo. Od nekaj sem gojil za kemikalije silno nezanimanje. Zato so menda tudi mislili, da bom vestno in točno poročal, ker me pač ne moti nikakršno poznavanje predmeta.

Dve uri vožnje z vlakom sta utrudljivi. Še bolj utrudljivi sta za časnikarja, ki se je prejšnjo noč udeležil poletnega dobrodelnega plesa pri Mrs. Asquis. Zarana sem se odpeljal. Zaspali se nisem upal, ker sem moral vendar paziti na plašč. Sopotniki, so me brez uspeha skušali zaplesti v pogovor o vlom v banko, ki se je prejšnjo noč dogodil pri tvrdki Goldsmith Bros. Upiral sem se z vsem naporom! Delal sem se gluhonemega, nakar so me merili s čudnimi pogledi. — »Razbojnik je baje še v Londonu«, je začivkala s tenkim glasom postar-

na gospa v svetlosivem dežnem plašču in me sumljivo premerila. Ali se je pa le meni tako zdelo?

Tedajci me je popadlo nekaj človeškega...

Mar sem sinoči preveč pil — ali? Postajal sem bled in zmerom bolj bled, iskal sem izhod k tistim vratom z znanim napisom. Med vrati oddelka se je pojavila do brodušna glava nadzornika, ki je s tihim glasom prosil za liske. — Iskal sem ga. Nisem vedel, kam sem ga vtaknil. Ni ga bilo ne v telovniku, ne v sukni, ne v hlačah Morda je v — nič več nisem mogel zdržati, potegnil sem plašč s kljuge. Brez nje ga vendar ne morem nikamor! In naj ga — kar tu pustim?

Odrinil sem sprevodnika od vrat in stekel po hodniku.

Tedaj! Zaslišal se je presunljiv krik gospe v svetlosivem dežnem plašču:

»Vlomilec!«

Sprevodnik za menoj, glasno kričaje. Ze sem — hura! — zagledal vrata — kar se ustavi vlak.

Nekdo je pač potegnil zasilno zavoro. Potniki so hiteli iz oddelkov. Hotel sem odpreti vrata, zgrabilo me je nešteto rok, me držalo in preglednik je ves rdeč prisopihal — ne potihoma, ne, čisto na glas so kričali:

»Listka nima!«

Podiviljal sem, tolkel z nogo ob tla, toda stari preizkušeni recept ni učinkoval. Zahtevali so listek in izkaznico, sicer — so mi grozili, me dajo na prihodnji postaji prijeti. Postajalo mi je čedalje slabše, toda tega jaz vendar nisem smel z mojim škotskim plaščem. — Stoj, saj tu mora biti listek, potni list itd. Omedlel sem.

Koliko časa je trajala omedlevica, ne vem več. Prebudil sem se v brightonski bolnici, tri dni po otvoritvi kemične razstave. Ob moji postelji ni stal zdravnik, tudi ne nežna bolničarka, temveč policist, ki je hotel od mene osebne podatke. Vprašal me je po izkazilih. Skoro da nisem iznova omedlel. Kakor v privedu so se mi prikazali dogodki: Dobrodelni ples — vožnja po železnici — gospa v svetlosivem dežnem plašču — vlom v banko — vlomilec — omedlevica... Kako sem neki izgubil zavest? Saj res! Moj škotski plašč!

V metezu borbe so mi ga bili ukradli!

Prisoten je bil tudi g. dr. Pečovnik kot zastopnik Zveze nabavljajalnih zadrug drž. uslužbencev. Zadruga šteje še 15 članov. Zadrugarji dolgujejo zadrugi skupno Din 166.697.— (31. XII. 1933 pa Din 181.179.—). Zadruga dolguje Zvezi Din 110.592.— (112.149.—), kreditni zadrugi Din 31.600.— (43.7870.—). Čisti dobiček za poslovno leto 1934. znaša Din 2201.— in se razdeli na razne fonde, ki narastejo s tem na Din 11.370.—. V decembru leta 1933, se je vršila revizija delovanja zadruge. Ker je poročilo došlo šele po enem letu, ga je prečital predsednik šele na letošnjem občnem zboru. Takoj po prejemu poročila o izvršeni reviziji, sta imela upravni in nadzorni odbor skupno sejo in odgovorila na razne točke

odnosno zavrnila neutemeljene očitke. Za prečitane na občnem zboru je Zveza poslala poseben izvleček, ki ga je predsednik prečital in zavrnil vse očitke. Če bi bil revizor točneje prečital zapisnike sej in občnih zborov, bi se bil prepričal, da omenjeni nedostatki ne obstajajo. Pri volitvah so bili izvoljeni zopet prejšnji odborniki. Od prodlogov je zanimiv oni g. Žnuderla, naj bi Zveza dosegla, da mora biti vsak član uprave in nadzorstva Nabavljajalne zadruge tudi član stavbene zadruge.

drp.

Op. ur. Izčrpno poročilo o poslovanju in uspehih vzorne naše mariborske Nabavljajalne zadruge nam je že objavljeno in ga objavimo prihodnjič.

Naša Nabavljajalna zadruga v Kranju

Konec.

V informacijo in pouk objavimo še naslednje:

Poročilo upravnega odbora.

Z minilim letom 1934. je zaključila naša zadruga 14. leto svojega obstoja in 13. leto svojega poslovanja. Iz majhnih, zelo skromnih početkov se je razvila v močno gospodarsko podjetje. V zadnjih letih napreduje zelo hitro. Število članstva se dviga, promet se stalno veča, njega sredstva se množe od leta do leta. Danes smo v stanu vzdrževati ves obrat z lastnimi sredstvi. Zadruga je tedaj dobro fundirano podjetje. Je naš ponos in naša hrbtenica.

I. Članstvo: Ob pričetku leta je štela zadruga 211 članov z 212 deleži. V teku leta je pristopilo 24 zadrugarjev, izstopilo pa 13 zadrugarjev. Ob koncu leta je bilo tedaj 222 članov z 223 deleži. Vplačani deleži so znašali Din 21.516'50.

II. Promet: Čeprav smo zaradi nove k davčnemu zakonu morali opustiti prodajo vina in tako zvalih luksuznih predmetov, se je dvignila množina prodanega blaga. Tega smo prodali za 1.004.000 Din, kar znaša 3,7% porast napram prejšnjemu letu in to v kljub opustitve prodaje navedenih

predmetov. Na zadrugarja je odpadlo poprečno za 4523 Din prodanega blaga, v letu 1933. pa za 4592 Din. Na novo se je vpeljala prodaja porcelana in steklenih izdelkov. Prodaja manufakture se dobro razvija.

III. Fondi: Zadrugino premoženje predstavljajo njeni fond. Ti so znašali na dan 31. XII. 1934. l.: rezervni fond Din 136.682'25, fond za članske cilje Din 1216'65, fond za obče cilje 233 Din. Iz fonda za članske cilje se je izplačalo v teku leta 7204 Din na posmrtninaš.

IV. Čisti dobiček: Čisti dobiček je porastel le malo v primeri z lanskim letom, to pač zaradi opustitve najbolj donosnih predmetov. Po odbitku 4% povračila v znesku 40.043 Din, ki se bo povrnil zadrugarjem v sorazmerju, kakor so kupili blaga v l. 1934. znaša še vedno lep znesek Din 45.514'91. V smislu pravil se razdeli v rezervni fond Din 27.514'91, v penzijski fond 4000 Din, v fond za obče cilje 2000 Din, v fond za članske cilje 12.000 Din.

Nadzorni odbor je našel vse račune in poslovne knjige v redu in odobrila račun bilance in račun izgube in dobička. Zato je predlagal razrešnico upravnemu odboru, kar so zborovalci soglasno sprejeli.

Za večje vozne ugodnosti

Združene organizacije državnih in samoupravnih aktivnih in upokojenih uslužbencev v Ljubljani so nedavno predložile prometnemu ministru gosp. Dimitriju Vujiću predstavko, katero v naslednjem objavljamo. Glasi se:

»Gospod minister! Z znižanjem potniške tarife nastopa nova doba v naši tarifski politiki, s katero naj bi se s povečano frekvenco vseh potniških vlakov dosegli zadovoljivi finančni uspehi, hkrati pa pritegnilo tisto občinstvo, ki je bilo doslej prisiljeno posluževati se cenejših prevoznih sredstev. Fiskalno stališče je bilo torej podrejeno zdravni komercialni metodi pridobivanja potnikov za državne prometne ustanove.

Doslej je zlasti železniška uprava stala na stališču fiskalizma in je zaradi tega tudi do skrajnih meja zožila nekdanje ugodnosti državnih aktivnih in upokojenih uslužbencev, pri tem pa navajala, da bi neomejene ugodnosti teh uslužbencev škodljivo vplivale na frekvenco in dohodek od potniškega prometa. To stališče ni bilo koristno za državne dohodke, ker pri potniških vlakih ni doseglo znižanja režijskih stroškov, na drugi strani je pa z odvzemanjem ugodnosti državnim uslužbencem vseh resortov postalo potovanje z železnico aktivnim in upokojenim uslužbencem zaradi njihovega slabega gnotnega stanja tudi na krajše razdalje nemogoče. Železniška uprava je samo zaradi tega načelnega stališča tarifne politike izgubila precejšen del dohodkov od potniškega prometa in tako s tem ni dosegla v izkoriščanju

železniških ustanov nobenih dejanskih prihrankov.

Navesti moramo še eno utemeljitev: prometne ustanove so s tem odvzemanjem ugodnosti izločile neke baje postoječe zlorabe, katere so baje zagrešili državni uslužbenci.

To je paradoks, ker se vsaka zloraba more samo konkretno ugotoviti in kaznovati, nikakor pa se iz tega ne morejo izvajati posledice in ukrepati škodljive sankcije proti vsemu stanu državnih aktivnih in upokojenih uslužbencev, ker bi to povzročilo dvojno škodo državi sami — in to v moralnem in v fiskalnem oziru.

Na podlagi navedenega nam je čast zaprositi g. ministra, da izvoli vrniti državnim aktivnim in upokojenim uslužbencem njihove prejšnje ugodnosti, in sicer:

1. Vsem upokojencem drž. prometnih ustanov in članom njihovih družin namesto dosedanjih 12 režijskih vozovnic na leto — možnost neomejenega števila potovanja po režijski ceni.

2. Članom družin aktivnih uslužbencev in vsem upokojencem in članom njihovih družin po zakonu o uradniških ugodnost polovične tarifske voznine za neomejeno število potovanj.

3. Vsem samoupravnim uslužbencem iste ugodnosti za vožnjo, kakršne uživajo ostali civilni uslužbenci.

V zaupanju, da boste, g. minister, v celoti ugodili ti naši opravičeni prošnji. Vas prosimo, da izvolite sprejeti tudi ob ti priliki zagotovilo našega odličnega spoštovanja.

Uradniško pravo v praksi

Znižanje osebne drag. doklade samcem. V odločbi o znižanju osebne draginjske doklade upokojenih državnih uslužbencev ni nikjer pojasnjeno, kako je postopati, kadar živi upokojenec pri starših-upokojencih v skup-

nem gospodinjstvu. Tudi ni v navedeni odločbi od 11. aprila 1934., št. 14.310/I., nobenega določila o tem, da-li veljajo glede tega kake olajšave vsaj za staro-upokojence, podobno, kakor je to določeno v isti odločbi glede zakoncev,

če je žena staroupokojenka. V nekem konkretnem primeru je na prošnjo nekoga drž. upokojenca, ki stanuje pri očetu-staroupokojencu, finančno ministrstvo izreklo, da »v takih primerih ni povoda za znižanje prejemkov, ker v zadevnih predpisih ni predpisano, da se upokojencu, ki s starši-upokojenci živi v skupnem gospodinjstvu, prejemki znižajo.«

Znižanje prejemkov. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo št. 9555/I od 27. marca 1935., kako je odločiti, kadar vdovci, vdove in ločenci žive v skupnem gospodinjstvu s starši, pa imajo otroke. Pojasnilo se glasi: »V 5. točki navodila finančnega ministrstva št. 50.118/I od 26. novembra 1934. (Fin. Zbornik od 13. 12. 1934., št. 32 in zapis fin. ministrstva od 6. 12. 1934., št. 51.321/I) je govor o vdovcih, vdovah in pristojno ločenih, ki žive v skupnem gospodinjstvu s starši, a nimajo otrok, ker so samo taki uslužbenci v istem položaju kot neozelenjeni uslužbenci in neomejene uslužbenke, in to tako z ozirom na duh spredaj navedenih odločb ministrskega sveta (namreč od 11. aprila 1934., op. ur.), tako tudi z ozirom na zakon o davku na samce. Ta zakon izenačuje vdovec in pristojno ločene, ki nimajo otrok, s samci, a vdovec in pristojno ločene, ki imajo otroke, pa izenačuje s poročenimi osebami. Isti kriterij je uporabljati tudi pri izvajanju odločb ministrskega sveta št. 14.311/I, št. 14.312/I in št. 14.313/I od 11. aprila 1934. Zato se vdovci, vdove in pristojno ločeni, ki nimajo otrok, pa žive v skupnem gospodinjstvu s starši, smatrajo za neozelenjene oz. neomejene, in se jim bodo prejemki znižali po zadevnih predpisih, medtem ko se vdovcem, vdovam in pristojno ločenim, ki imajo otroke, prejemki ne bodo znižali niti tedaj, če s starši žive v skupnem gospodinjstvu.«

Posmrtna podpora. Po določbi § 95 ur. zakona gre ženi in otrokom umrlega državnega uslužbenca podpora v višini dveh mesečnih prejemkov pokojnika. Po praksi finančnega ministrstva se priznava ta podpora samo tistim preostalim, ki zares »nimajo drugih dohodkov«, kakor to zahteva uradniški zakon. Pri tem se smatra kot »dohodek« kakršenkoli prejemek iz premoženja ali dela preostalih. — V nekem primeru je nedavno prošil za priznanje posmrtné pomoči po svojem umrlem očetu neki

dijak — pravnik, ki je edini preživeli očeta. Finančno ministrstvo je njegovo prošnjo zavrnilo z utemeljitvijo, ker je isti polnoleten. Ta podpora se pa daje samo ženi ali otrokom, ki imajo pravico do rodbinske pokojnine. Tega pa v tem primeru ni. — To tolmačenje § 95 u. z. se iz samega besedila zakona ne more izvajati, ker pozna zakon kot edino omejitev samo okolnost, če imajo preostali »druge dohodke«. O tem se pa v navedenem primeru sploh ni razpravljalo in jih prosilec tudi imel ni.

Podporni sklad pomožnega osebja. Finančni minister je izdal pojasnilo na vprašanje, da-li je višino podpore po uredbi o podpornem skladu pomožnega osebja v službi države določiti samo po dobi učinkovitega službovanja ali pa po času, kateri je s členom 48 navedene uredbe priznan za čas vlaganja brez dolžnosti naknadnega vplačila prispevkov. Po tem pojasnilu je cit. člen 48 uredbe kot prehodno določilo tako razumeti, da se priznana doba računa za pridobitev pravice do vseh vrst podpor iz čl. 2 cit. uredbe, ne da bi bilo treba naknadno plačati prispevke. Veličina teh podpor se namreč po zadevnih predpisih uredbe določa po skupnem času vlaganja, kar pa ni samo doba učinkovitega službovanja, temveč tudi doba, ki se z uredbo kot taka prizna. To pojasnilo je tudi glavna kontrola vzela brez pripombe na znanje.

Obdavenje učiteljskih stanarin. Po pojasnilu finančne direkcije je obdavenje stanarine, katere prejema učiteljstvo od občin oz. od krajevnih šolskih odborov, če so določeni ti prejemki že v naprej v letnih proračunih teh odborov, po čl. 95 zak. o nepos. davkih kot stalne, redno ponavljajoče se službene prejemke, neglede na to, kako se izplačujejo: mesečno, četrtno, vsakega pol leta ali pa celó po enkrat na leto. Isto velja za nagrade tajnikov in blagajnikov krajevnih šolskih odborov in za nagrade katehetov.

Gojenci železniške šole in vojaške vaje. Prosvetno ministrstvo je izdalo tolmačenje MS št. 17.257/34, da sluhatelji železniških šol, nimajo pravice do prejemkov, določenih s pravilnikom za državno prometno železniško šolo, kadar služijo na poziv vojaških oblastev na zakonskih vojaških vajah, ker imajo pri vojakih vso oskrbo.

Vestnik

Uvedba poletnega uradovanja. Poštna hranilnica je uvedla za centralo v Beogradu in vse podružnice počeni s 1. majem nedeljene poletne uradne ure. Uradovalo se bo od navedenega dne dalje od 1/8. do 1/2. ure. — Državni uslužbenci drugih resortov žele in opravičeno pričakujejo, da se enako uredi tudi za njih delavni čas vsaj preko poletja (če že ne gre za vse leto, kar bi bilo najpametnejše), da bodo mogli izkoristiti proste popoldne za sprehode, kopanje in sport, kar je iz zdravstvenih ozirov nujno priporočljivo.

Nov grob. Dne 14. aprila so v Gornjem gradu položili k večnemu počitku višjega sodnega oficijala in vodjo zemljiške knjige, Franca Fluxa. Izredno številna udeležba na njegovi zadnji poti je pričala, kako je bil pokojnik pri vsem priljubljen. Rodil se je leta 1877. v Gornjem gradu in je bil v službi že od leta 1906. Kot izredno marljivega in nenavadno ustrezljivega uradnika so ga stranke, predstojniki in tovariši enako cenili in spoštovali. Bil je prebivalstvu, raznim organizacijam in društvom vselej na uslugo, tako da si je pridobil v vseh krogih splošno priljubljenost. Tudi kot občinski svetnik je pokazal svoje nemale zmožnosti. Bil je vnet organizator in član strokovnih društev, zlasti se je pa zavzemal za nenavadnim zanimanjem za naš list in agitiral zanj, odkar izhaja. Zvestemu prijatelju ohranimo časten spomin!

Jubilej zaslužnega javnega delavca. Dne 18. aprila je dopolnil svoje šestdeseto leto g. dr. Rudolf Marn, načelnik oddelka za trgovino pri tuk. banski upravi. Jubilar se je rodil v Dragi pri Kočevju kot učiteljev sin. Po dovršenih pravnih studijah je sprva služil kot konceptni uradnik pri Trgovski zbornici, nato je prestopil v finančno službo, dokler ni ob prevratu prevzel svojega sedanjega službenega mesta, katero zavzema še danes. Načelnik g. dr. Marn se je že od mladega živahno literarno udeleževal. V službi Trgovske zbornice si je pridobil veliko narodno-gospodarsko znanje, katero si je še poglobil, ko je dolgih 16 let urejeval »Trgovski Vestnik« in »Koledar«, prirejal strokovna predavanja in sodeloval z nasveti in navodili pri raznih narodno-gospodarskih korporacijah in dru-

štvih. Mnoge teh so ga izvolile za častnega člana, zlasti ljubljanski velesojem, ki ga smatra za svojega ustanovitelja. Od leta 1905. se že neprestano udeležuje v Zvezi za tujski promet, kjer je dosegel velike uspehe. Mimo tega sodeluje pri različnih narodnih in stanovskih društvih. Kot načelnik trgovskega oddelka je pa pokazal nenavadno sposobnost, skrajno objektivnost in vestnost. — Načelnik g. dr. Marn je od vsega početka kot resničen naš prijatelj vselej in ob vsaki priliki deloval za prosep našega glasila. Ugodnemu jubilaru čestita zato k šestdesetletnici hkrati z vsem drž. uslužbenstvom prav iskreno tudi naš list.

Kandidature učiteljev. Iz »Učiteljskega tovariša« posnemamo naslednjo vest: »Po objavi vloženih kandidatnih list smo zvedeli, da kandidirajo na listi ministrskega predsednika g. Bogoljuba Jevtiča tudi naslednji naši tovariši: v Laškem Rudolf Pleskovič, učitelj v Trbovljah; v Novem mestu Karel Štrbenk, nastavnik meščanske šole v Novem mestu; v Prevaljah Karel Doberšek, šolski upravitelj v Prevaljah; v Slovenjgradu Leopold Kopač, šolski upravitelj v Slovenjgradu in v Šmarju pri Jelšah Ljudevit Komar, šolski upravitelj v Ponikvi. Pozdraviti moramo to dejstvo, ker smo prepričani, da bomo sedaj vendar dobili učiteljske zastopnike tudi tamkaj, kjer se odloča o usodi šolstva in učiteljstva.«

Satistika državnih upokojencev v Jugoslaviji. Pod tem naslovom je objavil ljubljanski »Trgovski list« od 11. aprila nekaj statističnih podatkov o višini pokojninskih prejemkov drž. upokojencev. Za sklep je dodan stavek: »Skupno veljajo vsi upokojenci Jugoslavije na leto okoli 1 milijarde dinarjev.« — Poročevalec je pa menda pozabil navesti tudi statistik. Državne hipotekarne banke o vplačilih drž. uslužbenstva v uradniški pokojninski sklad. Bi lo bi namreč prav koristno in poučno, če bi bil dodal še visoke številke o zneskih, katere vplačujejo redno vsak mesec vsi državni aktivni nameščenci z upokojenci vred, ki plačujejo v pokojninski sklad tudi še potem, ko so bili že upokojeni. Tudi je treba vedeti, da so ne-le vsi staroupoko-

jenci, kolikor jih je bilo upokojenih do vojne, sami vplačali ustrezne prispevke za pokojnino, in sicer v zlatu. Tudi v bivši Srbiji je drž. uslužbenstvo samo plačevalo za pokojnino, zdaj pa plačujejo vsi drž. nameščenci in upokojenci visoke prispevke za pokojninski sklad, iz katerega se izplačujejo rodbinske pokojnine. Posamezniki bodo vplačevali v ta sklad po 50, 60 in tudi več let, koliko časa bodo pač živeli. S temi visokimi prispevki je pa menda tudi pokrit izdelek za njihove osebne pokojnine. — Iz povedanega je torej razvidno, da drž. uslužbenstvo samo plačuje za svoje pokojnine prav tako prispevke, kakor n. pr. zasebni nameščenci, ki so vključeni pri Pokojninskem zavodu.

»Še enkrat v ozve ugodnosti banovinskih uslužbencev. Prejeli smo iz krogov banovinskih uslužbencev naslednji dopis, ki ga objavljamo: »Člen 32. zakona o banski upravi določa, da so banovinski uslužbenci izenačeni z državnimi. — Tako stoji na papirju, v praksi je seveda drugače. To izenačenje velja menda le za dajatve t. j. različne odtegljaje v korist državne blagajne ne pa za dajatve v korist banovinskim uslužbencem. O tem se je zdaj pisalo že cele kolone v raznih časopisih, toda vse zastonj. Medtem ko imajo nameščenci raznih drugih korporacij in ustanov (n. pr. uslužbenč. OUZD) pravico do polovične vožnje, dasi niso v sestavi uradniškega zakona, moramo mi plačevati cele vozovnice. Zelo

se moti, kdor misli, da je tako postopanje v korist državne blagajne. kajti ni tajnost, da si večina banovinskih uslužbencev, odkar so bili prevedeni iz države v banovinsko službo, še ni privoščila nobene daljše, še tako važne vožnje, ker spričo svojih nizkih prejemkov ne zmorejo cele vožnje. To neenakost občutijo zlasti uslužbenci banovinskih uradov izven sedežev banskih uprav, ki morajo še tako važne opravke navadno opustiti. — Banovinski uslužbenci.«

Izplačilo pokojnin. Ljubljansko agilno Društvo državnih upokojencev(-enk) je že pred Veliko nočjo s posebnimi brzojavnimi predstavkami prosilo finančnega ministra g. Dr. Stojadinovića za nujno nakazilo dotacije, potrebne za izplačilo pokojnin za mesec april. Z enako nujno brzojavko se je društvo obrnilo za posredovanje tudi na ministra g. dr. Marušiča.

Kongres pravnikov. Stalni odbor kongresa pravnikov kraljevine Jugoslavije je sklenil, da se vrši letos kongres v prvi polovici septembra v Beogradu. Določili so se tudi referati, ki se bodo razpravljali na zborovanju. Izmed teh poročil bo zlasti zanimivo prvo, ki ima za predmet vprašanja »O garancijah sodniške nezavisnosti.«

Pošljite naročnino

Iz organizacij

Upokojencem — članom ljubljanske organizacije! Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani nam je sporočilo, da je občni zbor navedenega društva, ki naj bi se bil vršil dne 26. aprila, preložen na kasnejši čas. Dan zborovanja bomo seveda pravočasno objavili.

Zborovanje železničarjev. Redni občni zbor ljubljanskega oblastnega odbora Združenja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev bo dne 12. maja v Ljubljani. — Splošni kongres UJNZB se pa vrši v Osijeku v dne 5. do 7. julija. Glavni dan zborovanja je 7. julij, prej bodo pa predkonferenca.

Ustanovitev organizacije upokojencev v Dalmaciji. V Splitu so se državni upokojenci iz primorske banovine zbrali dne 27. februarja in ustanovili »Udruženje državnih penzionera primorske banovine«. Na zborovanju je bila sprejeta daljša resolucija, katero bomo prihodnjič objavili v celoti. Društvo je že pričelo poslovati.

Dom učiteljic v Ljubljani. Zadruga »Dom učiteljic« je imela letošnjo zimo sešatek, katerega so se udeležile članice in na novo pristopivše tovarišice. Po predavanju o položaju poklicnih žen se je na zborovanju razpravljalo način, kako naj bi se ustvaril realni temelj prepotrebemu domu. Prav zadnji čas postaja potreba take uštanove zmerom očitnejša, zlasti za učiteljice z dežele, ki prihajajo po opravkih v Ljubljano in pa za upokojenke. Sprejet je bil predlog, naj se skuša pridobiti čim največ

članic, ki bi se obvezale plačati vsaka po en kamen v znesku po 1000 Din, katerega bi odplačale v mesečnih obrokih po 11 Din. Ta znesek naj bi se vsak mesec odtegnil kar ob izplačilu prejemkov in nakazal zadrugi. Tudi je zadruga postavila več novih poverjenic, ki naj propagirajo ideje in cilje zadruge.

Zborovanje poštarjev. V prvi polovici aprila je imela dravska sekcija Združenja p. t. t. uslužbencev svoj III. redni občni zbor, ki se je vršil v Ljubljani. Zborovanje je poteklo v pravem tovariškem duhu in v najlepšem redu. Proračun za poslovno leto 1935/36. kaže skupnih dohodkov 50.000 Din, izdatkov pa 28.000 Din. Sekcija prišpeva osrednjemu odboru v Beogradu od člana po 1.50 Din na mesec. Dovolilo se je zvišanje prispevka mariborskemu pododboru, ki si namerava ustanoviti pevski zbor. Tudi pododboru v Celju se je dovolilo zvišanje prispevka. Sklenilo se je, da se bo s 1. julijem t. l. pričel plačevati poleg članarine še prostovoljni prispevek po 3 Din za člana. Plačevati ga bo moral vsak član, ki ne bo pismeno sporočil, da tega doplačila ne namerava plačevati. — Pri volitvah je bila edina predlagana lista soglasno sprejeta. O resoluciji, ki je bila sprejeta in ki se izroči osrednjemu odboru v Beogradu, smo že posebej poročali. Zastopnik osrednjega odbora je prečal o težavah, katere je ta odbor moral letos prestatiti in o storjenih korakih za izboljšanje položaja članstva. Letos se prične zidati okrevališče v Kaštel-

Lukšiču blizu Splita. Odbor ima tudi potrebna pooblastila za nakup okrevališča v Vrnjački Banji. S 1. aprilom je pričel delovati posmrtno-podporni sklad, o katerem smo tudi že poročali. — Zborovalci so sprejeli predlog glede počitniške kolonije poštini uslužbencev v Kamni gorici pri Darovljici. — Tudi se je razpravljalo, kje naj stoji nameravano okrevališče. Stavljen je bil predlog, da se zgradi na Pohorju.

Upokojenec

Nekaj upokojske statistike. Po objavljeni uradni statistiki finančnega ministrstva sledi, da se pri vseh izplačilnih blagajnah v državi izplačujejo upokojencem na leto tile zneski: glavna državna blagajna v Beogradu za 7821 upokojencev 176 milijonov Din; finančne direkcije: v Ljubljani za 9467 upokojencev 155 milijonov; v Zagrebu za 14.468 upokojencev 243 milijonov; v Banji Luki za 2234 upokojencev 30 milijonov; v Splitu za 4262 upokojencev 63 milijonov; v Sarajevu za 4791 upokojencev 71 milijonov; v Podgorici za 4793 upokojencev 71 milijonov; v Novem Sadu za 6093 upokojencev 95 milijonov in finančna direkcija v Nišu za 3599 upokojencev 34 milijonov dinarjev. Vsi zneski pokojnin so zaradi preglednosti približno podani. Skupni izdelek za pokojnine v vsi državi znaša okroglo eno milijardo dinarjev.

Nepravilno postopanje. Na nedavnem občnem zboru zagrebske organizacije upokojencev je društveni tajnik poročal med drugim, da je pričela savska finančna direkcija v Zagrebu upokojencem nepravilno odtegovati večje zneske na račun prežitkov in jim za bodoče znižavati rodbinske draginjske doklade. Po tem nepravilnem tolmačenju čl. 20., črke e) uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev od 14. marca 1932., je navedeno oblastvo pričelo osporavati upokojencem pravico do rodbinske doklade za otroka v vseh primerih, kadar je na poedinega člana družine od skupnih pokojninskih prejemkov, razdeljenih med družinske člane, odpadlo več kot 250 Din na mesec. Ta razlaga je seveda očividno napačna. To se vidi zlasti iz primerov, kadar prejema otrok hkrati z materjo rodbinsko pokojnino, ki v premenjih primerih že sama, kolikor jo pripada otroku, znaša več kot 250 Din na mesec. Dogodil se je tudi primer, da je bila neki vdovi iz Zagreba po ti zmotni razlagi odvzeta rodbinska doklada za 6 otrok v skupnem znesku 840 Din. V celoti je pa bilo prizadetih samo na področju savske finančne direkcije nad 500 vdov. Spomenica zagrebskega upokojskega društva, vložena proti takemu nepravilnemu tolmačenju, je dosegla popoln uspeh. Finančno ministrstvo je izdalo savski finančni direkciji navedilo, kako ima v bodoče postopati in jo poučilo, da je opisana praksa neutemeljena. Tako so bili nepravilno odtegnjeni zneski upokojencem vrnjeni, drag. doklade za otroke pa spet predpisane.

Zadružne vesti

Članom ljubljanske stanovanjske zadruge! Poziv na V. redno skupščino Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani, ki se bo vršila v soboto 4. maja 1935, ob 19.45 uri v posebni sobi restavracije »Zvezda« v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o IV. redni skupščini l. 1934. 2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 3. Odobritev letnega računa. 4. Nadoknadne volitve v upravni in nadzorni odbor. 5. Odobritev pogodbe radi posojila. 6. Samostojni predlogi. 7. Slučajnosti. — V smislu čl. 12. zadružnih pravil »Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj« v Ljubljani se morajo event. samostojni predlogi zadružnikov priobčiti pismeno upravnemu odboru vsaj 8 dni pred sestankom skupščine. — Ako skupščina ob 19.45 uri ne bi bila sklepčna, se bo vršila isti dan druga skupščina v istem lokalu ob 20. uri, ki bo poslovala neglede na število navzočih zadružnikov (§ 35. zadr. pravil).

Učiteljska tiskarna v Ljubljani, reg. zadruga z o. z., ima svoj XXXII. redni občni zbor v petek, dne 3. maja 1935, ob 10. uri v Ljubljani. Zborovanje se vrši v zadružnih prostorih, soba št. 16.

Učiteljski zdravilišni dom v Rogaški Slatini, reg. zadruga z o. z., ima svoj XV. redni občni zbor v nedeljo, dne 12. maja 1935. Zborovanje bo v šolski pisarni mestne deške osnovne šole v Celju, in sicer ob 9. uri.

V zadružništvu je rešitev iz krize. Dne 16. marca je kmetijski minister dr. Dragotin Jankovič govoril po radiu. Iz tega govora, kjer je v glavnem obravnaval vprašanja svojega resorta, navajamo kratek odstavek, ki se tiče kmetijskega zadružništva, veljati pa morejo ta izvajanja prav tako tudi za zadružništvo drž. uslužbencev. Minister Jankovič je govoril: »Med kapitalizmom in komunizmom je zadružništvo v vseh trenjih in izkušnjah, ki jih danes preživlja sodobna družba, pokazalo svojo polno vrednost. Miroljubno, solidarnostno in humanitarno zadružništvo predstavlja krščanski ideal v rešitvi osnovnih družabnih problemov. Ono pomirja tudi najostrejšje spore v gospodarskem prometu, pretvarja joč pridelovalce v porabnike, dolžnike v upnike, najemnike v lastnike in obratno. Zadružništvo je najbolj miroljubna in najboljša rešitev gospodarskih in družabnih sporov na svetu. Z zadružništvom mislimo najprej zediniti kmeta, da bomo mogli dokončno zagotoviti tudi obrtništvo, delavstvu in uradništvu obstoj, ker tudi vsi ti trije stanovi lahko najdejo svoje ideale izpolnjene z zadružništvom.«

Nabiranje zdravih rastlin. Železničarska nabavljalna zadruga v Ljubljani bo organizirala nabiranje zdravih rastlin, ki se rabijo za izdelovanje različnih zdravih sredstev. Akcija je namenjena v korist članstvu, ki more od nabiranja zdravih rastlin dobiti znatne postranske dohodke. Potrebna navodila je objavilo glasilo navedene zadruge »Zadugar«.

Priporočata se cenj. gostom **RESTAVRACIJI**

HOTELA UNION in HOTELA BELLEVUE

Priznana prvovrstna kuhinja. Izborna vina in pivo Bok in Ležak. V unionski restavraciji vsak dan sveže ribe, ob petkih pa velika izbira morskih in sladkovodnih rib. Tudi v unionski kleti gorka jedila. Cene zelo solidne, postrežba točna.

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Manufakturna trgovina

ABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnena blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

KNJIGARNA

Ljubljana

Frančiškanska 6

Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.701

Maribor

Tyrševa ulica 44

Telefon št. 2628

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

KLOBUKE

Solidna

postrežba.

Sprejemajo se

popravila.

v najnovejših barvah in oblikah, dobre kakovosti ter razne **športne čepice** nudi v lepi izbiri **po nizkih cenah**

MIRKO BOGATAJ
trgovina klobukov in čepic
LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 14

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

F. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite z adružno misel med svojimi tovariši!